

KANCELARIA SEFYATU
Kancelaria Dyploma

11. 07. 2020

nr RPW: 20073/2020

(podpis)

03980200358938
RPW/20073/2020 P
2020-07-14

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 09 lipca 2020 r.

DWST-WSST.054.37.2020.UB

Sz. P.
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-11-344/20

Szanowny Panie Marszałku,

zgodnie z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów, składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Pana Senatora Jerzego Wciśły, złożone 3 czerwca 2020 r. podczas 11. posiedzenia Senatu RP, w sprawie części oświatowej subwencji ogólnej naliczonej dla Miasta Elbląg na rok 2020.

Szanowny Panie Senatorze,

zadania oświatowe związane z prowadzeniem przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek oświatowych finansowane są z dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Jednym z dochodów samorządów terytorialnych jest część oświatowa subwencji ogólnej (obok dotacji celowych z budżetu państwa i dochodów własnych).

W myśl art. 167 ust. 2 Konstytucji RP dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencje ogólne (w tym oświatowa) i dotacje celowe z budżetu państwa. Oznacza to, iż część oświatowa subwencji ogólnej jest jedynie jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Współfinansowanie wydatków oświatowych, przez jednostki samorządu terytorialnego, jest sytuacją standardową, wynikającą z przepisów ustawowych, gdzie wskazano, że środki na zadania oświatowe dla samorządów, znajdują się w ich dochodach. Z tego powodu zostały ustanowione samorządom również inne źródła dochodów niż transfery z budżetu państwa (subwencje i dotacje), tj. m. in. działy w PIT i CIT.

Pragnę podkreślić, że nakłady na oświatę z budżetu państwa, w ostatnich latach, systematycznie rosną. W latach 2016-2020 subwencja oświatowa wzrosła o ok. 9,5 mld złotych, tj. 23,4%.

Jednak pomimo wzrostu kwoty subwencji oświatowej, jej wielkości nie można odnosić wprost do zadań oświatowych nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego. Budżet państwa nie gwarantuje w ramach części oświatowej subwencji ogólnej środków na pokrycie wszystkich wydatków na realizację zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego.

Stosownie do art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, sposób ustalania subwencji oświatowej jest wprost przesądzony ustawą, a kwota subwencji określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Podziału subwencji oświatowej – po odliczeniu rezerwy ustawowej – między gminy, powiaty i województwa samorządowe dokonuje się zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w danym roku.

Zgodnie z ustawą budżetową na 2020 rok łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 wynosi 49.835.775 tys. złotych. Jest to kwota wyższa w stosunku do roku 2019 o 2.928.281 tys. złotych (tj. o 6,2%).

Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt wzrostu w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. wysokości kwoty standardu finansowego A (kwoty przypadającej na jednego ucznia przeliczeniowego) o 349,32 zł tj. o 6,27 %. Przy kalkulacji ostatecznej kwoty subwencji na rok 2019 wynosił 5.568,57 zł, a przy kalkulacji ostatecznej kwoty subwencji na rok 2020 wynosi 5.917,89 zł.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej dla Miasta Elbląg na rok 2020 została określona w wysokości 149.622.339 zł i jest wyższa od kwoty naliczonej na rok 2019 (140.616.557 zł) o 9.005.782 zł, tj. o 6,4% przy jednoczesnym spadku liczby uczniów rzeczywistych o 0,39%.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2019 dla Miasta Elbląg została określona w wysokości 140.616.557 zł i była wyższa od kwoty naliczonej algorytmicznie na rok 2018 (129.234.025 zł) o 11.382.532 zł, co stanowi wzrost o 8,8%, przy spadku liczby uczniów rzeczywistych o 0,96%. W ww. kwocie subwencji na rok 2019 uwzględniona jest dodatkowa kwota w łącznej wysokości 2.902.127 zł na podwyżki wynagrodzeń nauczycieli od września 2019 r. o 9,6%.

Odnosząc się do zawartej w oświadczeniu Pana Senatora Jerzego Wcisły kwestii różnicy między wstępną a ostateczną kwotą części oświatowej subwencji ogólnej skalkulowanej na 2020 rok dla Miasta Elbląg, uprzejmie informuję.

Podziału wstępnej kwoty subwencji oświatowej dokonano na podstawie projektu rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2020. Do subwencji wstępnej na rok 2020 wykorzystano dane ze zmodernizowanego SIO wg. stanu na 30 września 2019 r. ostatnio zaktualizowane przez szkoły i placówki oświatowe 6 października 2019 r.

Ostateczne kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2020 skalkulowane zostały na podstawie danych z systemu informacji oświatowej co do zasady na 30 września i 10 października 2019 r. ale wg. stanu bazy danych na 22 stycznia 2020 r.

W związku z powyższym należy wziąć pod uwagę, że wstępnie skalkulowane kwoty subwencji oświatowej dla poszczególnych JST były poddane stosownej weryfikacji i naliczone w oparciu o zaktualizowane dane statystyczne o liczbie:

- uczniów (wychowanków),
- etatów nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego,

co spowodowało, że ostateczne kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w odniesieniu do kwot wstępnych, w poszczególnych JST, uległy zmianom.

Wstępna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 dla Miasta Elbląg została określona w wysokości 150.773.447 zł.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 dla Miasta Elbląg została określona w wysokości 149.622.339 zł.

Analiza danych wykazała, że zmniejszenie kwoty subwencji ostatecznej, w odniesieniu do kwoty subwencji wstępnej, było spowodowane m. in. przez spadek wysokości kwoty finansowego standardu A – kwoty subwencji oświatowej przypadającej w danym roku budżetowym, na jednego ucznia przeliczeniowego.

Pragnę podkreślić, iż na powyższe zmiany standardu finansowego A w stosunku do wersji wstępnej wpłynęły głównie korekty statystyczne liczby uczniów przeliczeniowych pomiędzy obiema wersjami. Zmiany te obejmowały zarówno przypisania liczby uczniów do poszczególnych wag i wskaźników algorytmu jak również zmiany liczby etatów nauczycielskich w poszczególnych składowych płacowego wskaźnika struktury zatrudnienia nauczycieli Wai. Liczba uczniów przeliczeniowych do subwencji wstępnej wynosiła 8.276.116, do subwencji ostatecznej 8.387.516 co oznacza wzrost o 1,35%. Standard finansowy A z kwoty 5.985,52 zł (subwencja wstępna) obniżył się o ok. 68 zł, tj. o 1,1% do kwoty 5.917,89 zł (subwencja ostateczna).

Również inne czynniki miały wpływ na ostateczną wysokość subwencji na 2020 r. dla Elbląga, np.:

- spadek wysokości wskaźnika korygującego D_i w części powiatowej, który przy kalkulacji wstępnej kwoty subwencji na rok 2020 wynosił 1,0240936323 natomiast przy kalkulacji ostatecznej kwoty subwencji na rok 2020 wynosi 1,0238968367,
- spadek wysokości wskaźnika korygującego D_i w części gminnej, który przy kalkulacji wstępnej kwoty subwencji na rok 2020 wynosił 1,0293929998 natomiast przy kalkulacji ostatecznej kwoty subwencji na rok 2020 wynosi 1,0277357162.

Różnica pomiędzy kwotą subwencji wstępnej a ostatecznej na rok 2020 nie oznacza „obniżenia” środków finansowych dla miasta Elbląg, w związku z powyższym, nie może być mowy o ich przywróceniu. Kwota subwencji wstępnej to swego rodzaju szacunek, oparty częściowo na danych z poprzedniego roku szkolnego. Ostateczna kwota subwencji oświatowej dla miasta Elbląg na rok 2020 w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 6,4% jak wspomniano wyżej, tj. o ponad 9 mln złotych.

Zmiany liczby uczniów przeliczeniowych spowodowały, że duża część samorządów otrzymała znacznie wyższe kwoty subwencji ostatecznej w stosunku do naliczonej wersji wstępnej subwencji na rok 2020. Na przykład wśród powiatów i miast na prawach powiatu jak Elbląg, 63 % otrzymało subwencję ostateczną wyższą niż subwencja wstępna o kwotę 272 mln zł:

- w przypadku powiatów ziemskich 194 otrzymało subwencję wyższą niż wstępna o kwotę 152 mln zł, natomiast 120 niższą o kwotę 81 mln zł,

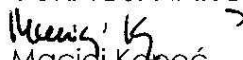
- w przypadku miast na prawach powiatu (część powiatowa) 44 otrzymało subwencję wyższą niż wstępna o kwotę 120 mln zł, natomiast 22 – niższą o kwotę 36 mln zł.

Niewielkie przesunięcia tego rodzaju są obserwowane co roku, i jak już wyjaśniono powyżej, główną ich przyczyną jest uzupełnianie i korygowanie danych w systemie informacji oświatowej przez dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Nie miały miejsca żadne interwencje Ministra Edukacji Narodowej w ustalenie wysokości wstępnej lub ostatecznej subwencji oświatowej. Oba podziały są dokonywane algorytmicznie według obiektywnych i takich samych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego zasad.

Nie ulega wątpliwości, że niektóre samorzady mogą mieć przejściowe trudności finansowe w związku z COVID-19. Efekty pandemii mogą być widoczne w budżetach jednostek samorządu terytorialnego m. in. po stronie przychodowej z uwagi na niższy od planowanego wzrost dochodów własnych, wpływów z PIT czy CIT. Jednak wciąż trudno ocenić jaki będzie faktyczny rozmiar korekty dochodów w budżetach samorządowych. Zapewniam, że zarówno Rząd RP jak i Ministerstwo Edukacji Narodowej, monitoruje sytuację na bieżąco i pozostaje w dialogu z samorządowcami. Rząd stopniowo wprowadza kolejne mechanizmy wspierające finansowo jednostki samorządu terytorialnego, w tym np. Fundusz Inwestycji Samorządowych w wysokości 6 mld złotych.

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopec
Podsekretarz Stanu